

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Сучасна система охорони здоров'я розвивається в умовах активної цифрової трансформації, зростання обсягів медичних даних, підвищення вимог до якості медичних послуг та необхідності раціонального використання ресурсів. У цьому контексті штучний інтелект є одним із важливих інструментів інноваційного розвитку медичної галузі, оскільки забезпечує автоматизовану обробку великих масивів інформації, підтримку прийняття клінічних і управлінських рішень, оптимізацію організаційних процесів та підвищення ефективності функціонування закладів охорони здоров'я [1, 2].

Актуальність дослідження зумовлена активним поширенням технологій штучного інтелекту в охороні здоров'я та зростанням їхнього значення для модернізації медичної галузі. У сучасних умовах штучний інтелект доцільно розглядати не лише як медичну або інформаційну технологію, а й як інструмент підвищення продуктивності, якості послуг, доступності медичної допомоги та конкурентоспроможності медичних установ. Найбільш перспективними напрямками його застосування є медична діагностика, аналіз електронних медичних записів, управління медичними даними, дистанційний моніторинг стану пацієнтів, персоналізована медицина та підтримка прийняття рішень [1, 3].

Особливе значення штучний інтелект має для підвищення ефективності діагностичних підрозділів, де формується значний обсяг цифрової інформації. Використання алгоритмів машинного навчання дає змогу скорочувати час обробки медичних даних, підвищувати точність діагностичних висновків, зменшувати навантаження на медичний персонал і покращувати якість медичних послуг. Це створює передумови для ефективнішого використання матеріально-технічної бази медичних закладів і посилення їхніх конкурентних переваг [1, 3].

З позицій управління та економічного розвитку впровадження штучного інтелекту можна розглядати як чинник підвищення ефективності та конкурентоспроможності системи охорони здоров'я. Конкурентоспроможність медичних закладів сьогодні визначається не лише матеріально-технічним забезпеченням, а й здатністю впроваджувати цифрові технології, забезпечувати якісні медичні послуги, скорочувати час обслуговування пацієнтів, оптимізувати роботу персоналу та підвищувати результативність управлінських процесів [1, 2].

Водночас ефективне впровадження штучного інтелекту в медицину потребує вирішення низки проблем, пов'язаних із якістю та стандартизацією медичних даних, кібербезпекою, захистом персональної інформації, етичними аспектами використання алгоритмів, нормативним регулюванням і підготовкою фахівців [2, 3]. Особливо важливою є міждисциплінарна підготовка кадрів, які поєднують знання з медицини, медичної фізики, інформатики, біоінженерії, економіки та організації охорони здоров'я.

Отже, штучний інтелект у медицині є не лише технологічним інструментом, а й важливим чинником цифрової трансформації, підвищення ефективності та конкурентоспроможності системи охорони здоров'я. Його використання сприяє покращенню якості медичних послуг, оптимізації діагностичних і управлінських процесів, раціональному використанню ресурсів і формуванню інноваційного потенціалу медичних закладів. Подальший розвиток цього напрямку потребує системного підходу, що поєднує технологічні

інновації, підготовку фахівців, нормативне забезпечення та створення безпечної цифрової інфраструктури охорони здоров'я.

Перелік використаних джерел:

1. Горкуненко А. Б. Штучний інтелект у медицині: масштаби ринку та напрями розвитку. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2025. № 1(103). С. 35–41. DOI: 10.11603/1681-2786.2025.1.15340.
2. Davenport T., Kalakota R. The potential for artificial intelligence in healthcare. *Future Healthcare Journal*. 2019. Vol. 6, No. 2. P. 94–98.
3. Topol E. J. High-performance medicine: the convergence of human and artificial intelligence. *Nature Medicine*. 2019. Vol. 25. P. 44–56.

УДК 336.71:004:502.131.1

Дем'янчик Назарій

студент групи ПП-31

Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Науковий керівник: Тимошик Наталія

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м.Тернопіль, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Сучасний розвиток банківського сектору відбувається під впливом цифровізації фінансових послуг, екологічних викликів, посилення вимог до корпоративного управління та інтеграції принципів сталого розвитку у фінансову систему. У цих умовах банки змушені трансформувати традиційні бізнес-процеси шляхом упровадження цифрових технологій, ESG-підходів та інноваційних механізмів управління ризиками. Особливої актуальності зазначені процеси набувають в умовах післявоєнного відновлення економіки України та адаптації банківського сектору до європейських стандартів фінансового регулювання.

Трансформація бізнес-процесів у банківській сфері передбачає інтеграцію екологічних, соціальних та управлінських принципів у систему стратегічного менеджменту банківських установ. На сучасному етапі ESG-концепція стає одним із ключових індикаторів фінансової стійкості та інвестиційної привабливості банків. За даними Національного банку України, майже дві третини банків у 2025 році вже відзначали вплив ESG-ризиків на власну діяльність, а близько 75 % великих банків констатували безпосередній вплив кліматичних змін на функціонування фінансових установ.

Важливим напрямом трансформації є цифровізація банківських послуг. Використання технологій штучного інтелекту, Big Data, автоматизованих систем оцінювання кредитоспроможності та дистанційних каналів обслуговування сприяє оптимізації операційних витрат, підвищенню швидкості прийняття управлінських рішень та мінімізації фінансових ризиків. Водночас цифрова трансформація забезпечує підвищення рівня фінансової інклюзії та доступності банківських послуг для населення. Згідно з дослідженнями OECD, частка населення України, яке активно використовує цифрові платежі, продовжує зростати навіть в умовах воєнних викликів, що свідчить про високий рівень адаптації фінансової системи до цифрових змін.

Особливого значення набуває розвиток «зеленого» банкінгу. Банківські установи дедалі активніше фінансують проекти у сфері відновлюваної енергетики, енергоефективності